

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2013-10-24

1 (4)

Diarienummer
Dnr 2013/GAN

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Stöd till elever med dyslexi på Tyresö gymnasium

Förslag till beslut

- Godkänna utredningen om stöd till elever med dyslexi vid Tyresö gymnasium.

Britt-Marie Lundberg-Björk
Förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Sammanfattning

Ungefär 60 elever har dyslexi på de nationella programmen på Tyresö gymnasium. De allra flesta når godkändnivå i kunskapskraven om de deltar i undervisningen och tar emot den hjälp som erbjuds och utför de uppgifter som krävs.

Beskrivning av ärendet

Uppdraget

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden gav den 26 september 2013 förvaltningen i uppdrag att utreda hur elever med dyslexi på Tyresö gymnasium får hjälp och stöd att nå målen.

Utredningen ska kartlägga stödet till elever vid Tyresö gymnasium som har dyslexi. Lärarnas stöd till eleverna i undervisningen ska beskrivas, både för dem med lättare dyslexi och för dem med svårare dyslexi. Utredningen ska redovisa skolans åtgärder och vilka hänsyn som tas vid betygssättningen samt hur överlämning från grundskolan sker. Uppdraget avser de nationella programmen.

Definition av dyslexi

Dyslexi eller läs- och skrivsvårigheter innebär att man har problem med att läsa och/eller skriva. En logoped eller speciallärare kan göra en dyslexiutredning. Själva dyslexin kan inte botas, men hjälpmedel kan underlätta tillvaron. Dyslexi innebär att man har svårt att känna igen och tyda ordbilder vid läsning. En uppskattning är att fyra till åtta procent av befolkningen har dyslexi. Dyslexi är vanligare bland män än bland kvinnor. Dyslexi har inget med intelligens att göra.¹ Det finns ytterligare mer detaljerade definitioner av dyslexi bl.a. på dyslexiföreningens hemsida.

Elever med dyslexi på Tyresö gymnasium

Underlaget har tagits fram genom samtal med speciallärarna på Tyresö gymnasium.

Enligt speciallärarna har cirka 11 procent (60 elever) av alla elever på Tyresö gymnasiums nationella program dyslexidiagnos. Uppgifterna baseras på den enkät som genomförs i år ett på gymnasiet, där eleverna får ange om de har någon diagnos.

---

¹ Källa: Vårdguiden, Stockholms läns landsting

Överlämning från grundskolan

Det sker en överlämning från grundskolan för de elever som har dyslexi genom de bilagor som lämnas i samband med antagningen till gymnasiet. Vidare sker överlämning genom samtal med skolhälsovården och studie- och yrkesvägledaren på gymnasiet. Under den första veckan på höstterminen genomförs en enkät i år ett på gymnasiet där eleverna får ange om de har någon diagnos och vilken hjälp de behöver. Ytterligare kontakt med avlämnande skolas skolhälsovård kan då tas. Den för eleven viktiga informationen som speciallärarna då får, förs vidare till arbetslagen. Speciallärarna deltar i arbetslagens möten när elevärenden diskuteras. Lärarna och mentorerna ska ha kännedom om elevens dyslexidiagnos innan det första föräldramötet på hösten. För de allra flesta elever som har dyslexi har detta upptäckts och fångats upp i grundskolan. Vid osäkerhet kan skolhälsovården på gymnasiet kopplas in och eleven kan då remitteras vidare till test om dyslexi eller andra läs- och skrivsvårigheter.

Arbetet i klasserna

Speciallärarnas bedömning är att alla lärare i kärnämnen har kunskap om dyslexi och vilka kännetecknen är. Undervisande ämneslärare informerar sig ofta om aktuella elever och rådgör med speciallärarna.

När det gäller hjälpmedel finns tillgång till inlästa läromedel och annat material samt olika dataprogram som till exempel stavningsprogram. Skolbibliotekarien kan också hjälpa till med att ta fram inläst skönlitteratur och lättlästa böcker. Inlästa läromedel beställs i första hand från inläsningstjänst av lärarna och speciallärarna till de elever som behöver får tillgång till dessa.

Eleverna på Tyresö gymnasium har i de flesta fall en egen dator och elever med dyslexi har tillgång till alla stödprogram både i skolan och hemma.

Stöd hos speciallärarna

De som har svårare dyslexi kan komma enskilt till speciallärarna och få stöd i särskilda ämnen. De undervisande ämneslärarna tar i dessa fall kontakt med speciallärarna för att diskutera hur en elev kan få hjälp på bästa sätt. Vilken hjälp och stöd en elev får utgår också mycket från den enskilde eleven och dennes behov. Det förs också diskussion med eleven om vilka mål han eller hon har,

godkänt i ämnet eller ett högre betyg. Ibland vill eleven arbeta vid dator och ibland är det lättare att skriva för hand. I ett fåtal fall får en elev med dyslexi stöd en kortare tid, annars är det främst ett kontinuerligt stöd som ges från speciallärarna.

Speciallärarna är med i arbetslagens möten och är ibland med som en extra resurs i klasserna i matematik, svenska eller engelska. Det erbjuds också en öppen resurstimme per vecka då eleverna kan komma oanmälda och få stöd.

Anpassning i undervisningen

Vid prov får elever med dyslexi längre tid. Det gäller både de nationella proven och övriga prov. Ibland kan eleven få göra provet hos speciallärare.

Elever med dyslexi är ofta bra på muntliga redovisningar och kan om de så önskar få göra muntliga prov istället för skriftliga eller komplettera skriftliga prov med en muntlig del. De får även använda dator när uppsatser ska skrivas i de nationella proven.

Betyg

Speciallärare och ämneslärare sätter ibland betygen tillsammans för elever med dyslexi.

I skollagen (SFS 2010:800) 15 kapitlet finns reglering om betygssättning. I § 26 i 15 kapitlet regleras:

Om det finns särskilda skäl får det vid betygssättningen bortses från enstaka delar av kunskapskraven. Med särskilda skäl avses funktionsnedsättning eller andra liknande personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst kunskapskrav.

På Tyresö gymnasium har denna paragraf, den så kallade ”pysparagrafen” tillämpats vid ett fåtal tillfällen. De allra flesta når godkändnivå i kunskapskraven om de deltar i undervisningen och tar emot den hjälp som erbjuds och utför de uppgift som krävs.